

KORU KERTOO KANTAJASTAAN

Ajatus koruja käsittelevästä teoksesta syntyi vuosi sitten Kalevalaisten Naisten Liiton hallituksen pohtiessa vuoden 2007 teemaa *Silmän ilo*. Keskustelumme siirtyi koruihin: Miksi valitsin juuri tämän korun? Kenen muistoksi korua kannan? Ketkä kaikki ovat kantaneet korua ennen minua? Mitä koruni minulle merkitsee?

Päätimme tuolloin, että julkistamme korua käsittelevän kirjoituskilpailun. Meitä kiinnosti erityisesti korun ja sen kantajan suhde, josta syntyi kilpailun nimi *Koru kertoo kantajastaan*. Halusimme myös tietoa niistä tarinoista, jotka usein liittyvät kantajalle tärkeisiin koruihin. Korujen alkuperähän voi olla moninainen: ne voivat olla perittyjä, lahjaksi saatuja, itse ostettuja tai valmistettuja – jopa löydettyjä. Korut voivat muistuttaa rakkaista ihmisistä tai elämän tärkeistä kohokohdista. Niillä voi olla kantajalleen hyvinkin yksilöllisiä merkityksiä tai niiden symboliikka voi olla yhteisesti jaettua kuten vihkisormuksella ja rippiristillä.

Kirjoituskilpailu julkistettiin tammikuussa lähettämällä teksti Suomen Tietotoimistolle edelleen vapaasti välitettäväksi. Lähetimme tiedotteen myös suoraan eri lehdille ja yhdistyksille sekä painoimme sen Pirtaan ja Hoijakkaan.

Tieto kirjoituskilpailusta saavutti osanottajat eri puolilla Suomea. Kaikkiaan kilpailuun osallistui 168 kirjoittajaa, naista, miestä ja lasta, yhteensä 184 tekstillä. Niiden muotoa, tyyliä tai pituutta emme rajanneet etukäteen, vaan kukin sai ohjeen mukaan kirjoittaa itselleen luontevimmalla tavalla. Tekstien joukossa onkin muistelmia, runoja ja jopa kaunokirjallista aineistoa. Näistä kirjoituksista valitsimme kolme palkittavaa. Valintaan osallistuivat Kalevalaisten Naisten liiton puheenjohtaja, professori Pirkko Nuolijärvi, liiton pääsihteeri, filosofian maisteri Riitta Sipilä, liiton kulttuurisihteeri, filosofian maisteri Mirkka Hyytiäinen ja minä, liiton ensimmäisenä varapuheenjohtajana.

Kirjoitukset poikkeavat tematiikaltaan toisistaan. Ne kaikki vastaavat omalla tavallaan niihin lukuisiin kysymyksiin, jotka koruissa erityisesti kiinnostavat.

Kilpailun voitti Kaarina Huhtinen kirjoituksellaan *Karu korutarina*. Huhtinen analysoi tekstissään ansiokkaasti sitä ristiriitaa, mikä syntyi pienen tytön kauneudenkaipuun ja ympäristön tulkinnan välille. Korut eivät kuulu hurskaalle maaseudulle, vaan ovat kaupunkilaisten turhuutta. Sitä paitsi *Jeesuskin rakastaa eniten niitä, jotka ovat kaikkein koruttomampia*. Jopa rippiristin käyttö aiheutti huomautuksen, ettei kristillisyyttä saanut mainostaa. Varttuessaan kirjoittajaminä rohkeni myös yksilöllisiin valintoihin ohi kulttuuristen rajojen.

Toinen palkinto annettiin Eeva Vihannalle. Hänen tekstinsä *Olipa kerran erään niityn kupeessa* on ainutlaatuinen historiallinen sukutarina, joka on edellyttänyt kirjoittajalta tutkimustyötä. Tarinan huippuna on aarrekätkön löytyminen suvun mailta ja siihen pohjatuvan oman korusarjan valmistuminen.

Kolmas palkittu on Marjatta Voutilainen koskettavalla tarinallaan *Koru kertoo kantajastaan*. Voutilainen kuvaa sitä vahvaa sidettä, joka syntyy korun ja käyttäjän välille silloin, kun kohtalo erottaa rakastavaiset toisistaan. Tekstin kertojaminän nuoruudenrakkaudesta jää muistuttamaan vain medaljonki, jota tekstin kertoja vaalii tärkeänä muistona. Useinhan koruun syntyykin juuri Voutilaisen kuvaama suhde.

Koru kertoo kantajastaan –kilpailussa myönnettiin kolmen parhaan lisäksi kunniamainintoja, jotka saivat Maarit Alatossava, Sirpa Marttinen, Teemu Paarlahti, Ritva Paksula, Kirsti Paukkunen-Jämsen, Maijukka Paulaharju, Raili Puhakka-Mäkinen ja Sauli Salomaa. Lasten- ja nuortensarjassa kunniamaininnat myönnettiin Niina Iisakkilalle, Jenni Nurmiselle, Oona Uroselle, Joonas Vakkilaiselle, Anna Vartialalle ja Niina Vartialalle.

Kesällä kilpailuun lähetetyn 184 tekstin joukosta poimittiin 54 kirjoitusta, joista koottiin antologia nimeltä *Rakkaus palaa timanteiksi*. Teos ilmestyy marraskuussa Kalevalaisten Naisten Liiton *Silmän ilo* –teemavuoden kunniaksi. Teokseen tulevien tekstien valinnasta päätti sama raati, kuin palkituistakin.

Sekä teokseen valitut että muut kilpailuun lähetetyt tekstit talletetaan Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Kansanrunousarkistoon, jossa ne ovat tutkijoiden käytössä. Aineistosta on tässä vaiheessa luvassa kaksi tutkimusta, toinen on Helsingin yliopiston folkloristiikan opiskelijan Maria Starkin folkloristiikan alan pro gradu –työ ja toinen Petra Ahteen Taideteollisen korkeakouluun valmisteilla oleva väitöskirjatyö. Suomalaisen korun kulttuurihistoriasta ei ole aiemmin valmistunut kattavaa tutkimusta, joten olemme iloisia voidessamme tarjota aineistoa sen käyttöön. Kalevalaisten Naisten Liitolla onkin ilo olla osaltaan mukana kulttuuri- ja taidehistoriallisessa pioneerityössä. Kiitämmeikin sekä tutkimustyötä tekeviä kuin kaikkia kilpailuun osallistuneita.

LEHDISTÖTIEDOTE

JULKAISUVAPAA LA 13.10.2007 klo 16.00

KORU KERTOO KANTAJASTAAN -KIRJOITUSKILPAILU

Usein tärkeisiin koruihin liittyy jokin henkilökohtaisesti koskettava tarina ja ne ovat osa kantajansa henkilöhistoriaa. Ne voivat muistuttaa rakkaista ihmisistä tai elämän tärkeistä kohokohdista.

Kalevalaisten Naisten Liitto järjesti keväällä 2007 *Koru kertoo kantajastaan* -kirjoituskilpailun, johon toivottiin koruihin liittyviä kertomuksia. Kilpailuun saapui vastauksia 168 kirjoittajalta ympäri Suomea. Kirjoitusten joukossa oli paljon tasokkaita, koskettavia ja mielenkiintoisia tarinoita koruista ja niiden merkityksistä.

Perinteentutkija Tuija Saarinen kokoaa kirjoitusten parhaimmistosta *Rakkaus palaa timanteiksi* -nimistä antologiaa, joka ilmestyy marraskuussa 2007.

Kilpailussa palkitut:

1. Kaarina Huhtinen, Suonenjoki/ *Karu korutarina*
3. Eeva Vihanta, Kannus/ *Olipa kerran niityn kupeessa*
2. Marjatta Voutilainen, Vieremä/ *Koru kertoo kantajastaan*

Kunniamaininnat:

Maarit Alatossava, Kemi/ *Luokkasormuksia ja sydämiä*

Sirpa Marttinen, Anjalankoski/ *Rakkaus palaa timanteiksi*

Teemu Paarlahti, Mänttä/ *Käsirauta kertoo kantajastaan*

Ritva Paksula, Lohja/ *Tieto, taito ja valta*

Kirsi Paukkunen-Jämsen, Kokkola/ *Vuorikristallien tarina*

Maijukka Paulaharju, Helsinki/ *Ahvenanmaan riipus*

Raili Puhakka-Mäkinen, Joensuu/ *Työläs tienattava*

Sauli Salomaa, Tampere/ *Kauniskoru suojeleus*

Palkinnot jaetaan Kalevalaisten Naisten Liiton ja Karjalan Liiton yhteisessä Silmän ilo -seminaarissa Suomen kansallismuseon auditoriossa la 13.10.2007 klo 15.30.

Lisätietoja:

Kalevalaisten Naisten Liitto

pääsihteeri Riitta Sipilä puh: (09) 604 791

tai kulttuurisihteeri Mirkka Hyytiäinen puh: (09) 604 357